

РЕШЕНИЕ

№ 210

гр. П., 08.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – П., I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Минка П. Трънджиева

Членове: Венцислав Ст. Маратилев
Димитър П. Бозаджиев

при участието на секретаря Виолета Сл. Боева
като разгледа докладваното от Венцислав Ст. Маратилев Въззивно гражданско дело № 20235200500238 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от Гражданския процесуален кодекс.

С решение на Пазарджишки районен съд №1324 от 06.12.2022г. постановено по гр.д.№20225220101053 по описа на съда за 2022г., е отхвърлен предявения от ищеца „Т.С.“ ЕООД, ЕИК: 204710334, седалище и адрес на управление: гр.С. р-н „Л.“, ул. „З.“ №50, ап.1, установителен иск по чл.422 ГПК за съществуване на вземането по заповед за незабавно изпълнение №1390 от 26.07.2021г., издадена по ч.гр.д. №2558/2021г. на РС - П. в размер на 2800 евро, произтичащо от запис на заповед, издаден от ответника А. А. З. с ЕГН 9404243508 от с.Ц., общ.Л., обл.П., ул. „35-а“ №8 на 15.01.2020г. Със същото решение е осъден ищеца „Т.С.“ ЕООД, ЕИК 204710334 да заплати на ответника А. А. З. с ЕГН 9404243508 съдебни разноси по настоящото в размер на 750лв.

Решението се обжалва изцяло в срока по чл.259 ал.1 от ГПК от ищеца в производството пред първата инстанция „Т.С.“ЕООД, с въззивна жалба с вх. №1879 от 25.01.2023г. чрез пълномощника си адв. Н. Д. от АК-Благоевград, с доводи за порочност като неправилно, постановено в нарушение на

материалния и процесуален закон и необосновано. Неправилно било прието от съда за основателно възражението на ответника за „неавтентичност на подписа“, положен от издателя на процесния запис на заповед, както и установеното от съда според експертизата, че имената на ответника, изписани в графата на издател не са изпълнени от него и поради липса в същата графа на саморъчен кратък подпис на издателя, а такъв бил положен само за удостоверяване на предявяването на менителничния ефект и че предвид изложеното записът на заповед бил нередовен от външна страна поради липсващ подпис на издателя. Изложените аргументи в обратната насока от жалбоподателя са, че представеният документ представлява ценна книга, която съдържа всички изискуеми от закона реквизити предвидени в чл.535 от ТЗ; че редовността на документа е налице и с него се удостоверява подлежащо на изпълнение вземане срещу длъжника-ответник и че безспорно не е установено по делото, че последният да е погасил чрез плащане на задължението си и че такова твърдение не е наведено дори в хода на процеса. Твърди се, че менителничното задължение почива на ценна книга /запис на заповед/ от 26.04.2020г. която притежава всички необходими реквизити по чл.535 т.7 от ТЗ. Посочва, че за липсващия елемент по т.7 следва да се прилагат задължителните постановки на ТР №1 от 28.12.2005г. по тълкувателно дело №1/2004г. на ОСТК на ВКС, като по отношение истинността на подписа на издателят се коментира експертното заключение по назначената почеркова експертиза, посочило, че подписът на издател на записа е изпълнен от ответник З.; че за редовността на документа не е необходимо цялото съдържание на ценната книга да бъде изписано собственоръчно от издателя тъй като няма предвидено такова изискване в закона. Посочва, че изискването което поставя нормата на чл.535 от ТЗ е записът да бъде подписан от неговия издател, което според жалбоподателя, в случая е налице. Посочва, че съдебната практика споделя виждането, че няма пречка ръкописният текст да е написан от лице различно от издателя на записа на заповед и че същественото е, че оспореният подпис като издател на ценна книга е положен именно от отв. З. от което се навежда извода, че частният диспозитивен документ е напълно автентичен. От тук следвало, че волеизявлението , което по своето съдържание представлява обещание за плащане на определена парична сума принадлежи на подписалото за издател лице и че законът не забранява издаването на запис на заповед, в който ръкописният текст е изпълнен от лице, различно от подписалия го издател.

Поддържа се още, че е налице саморъчен подпис в графата за издател и че положеният под целия текст на записа на заповед подпис безспорно е на ответника А. А. З., който се е запознал със съдържанието на записа на заповед и че законът не изисква удостоверяване на предявяването с подпис и че в случая подписът на издател, положен в края на документа е в съответствие с изискването на чл.535 т.7 от ТЗ, както и че изискването за полагане на подпис е поставено на последно място, защото издателят на записа удостоверява предшестващото го съдържание. Акцентираща, че подписът на ответника фигурира в записа на заповед, поради което волята му за абстрактно задължаване към ищцовото дружество е ясно изразена. Посочва, че фактът, че подписът се полага непосредствено след изявлението, и че подписът и изявлението са неразривно обективирани върху един носител, създава сигурност, че волята на автора е тази, до където авторът се е подписал. Посочва още, че по делото е установено от експертизата, че подписът, който е положен върху процесния запис на заповед, е положен именно от ответника и че първото направено от него възражение, че не е подписал въпросния запис на заповед се явява неоснователно. По въпроса за качеството на положилият подписа в записа на заповед, /дали е положен подпис като издател на ценната книга или при предявяване на записа за плащане/, жалбоподателят акцентира, че подписът изследван от вещото лице, е положен след думата “издател“ и не може да се приеме, че се касае не за издаването му, а за предявяването му. Моли да се отмени изцяло обжалваното решение и се уважи заявената искова претенция, с присъждане на разноските за двете производства.

Няма постъпил писмен отговор на въззивната жалба от насрещната по спора страна в срока по чл.263 от ГПК.

Няма ангажирани нови доказателства от страните по реда на чл.266 от ГПК пред въззивната инстанция.

Пазарджишкият окръжен съд при условията на чл.269 от ГПК провери валидността и допустимостта на обжалваното решение, а по неговата правилност съобрази изложеното във въззивната жалба на ищеца в производството пред първата инстанция „Т.С.“ ЕООД с вх.№ 1879 от 25.01.2023г. и за да се произнесе взе в предвид следното:

Предявен е иск с правно основание в чл.422 ал.1 от ГПК и във връзка с чл.535 - чл.538 и с чл.458 от Търговския закон.

В исковата си молба против А. А. З., ЕГН-***** от с.Ц., ул.“ 35-та“№8, общ.Л., обл.П., ищецът „Т.С.“, ЕООД, ЕИК 204710334, със седалище и адрес на управление гр.С. 1164, район Л.“, ул.“ 3.“ №50, ап.1 твърди, че по инициатирано от дружеството заповедно производство по чл.417 от ГПК, на 21.07.2021г. , с разпореждане по ч.гр.д.№2558/2021г. на Пазарджишки районен съд е издадена заповед за незабавно изпълнение №1390/2021г. и изпълнителен лист за сумата от 2800евро-главница по запис на заповед, издаден на 15.01.2020г., предявен за плащане на 01.06.2020г., ведно със законната лихва от 22.07.2021г. до изплащане на вземането, както и държавна такса в размер на 110лв и адвокатско възнаграждение в размер на 600лв, въз основа на които заявителят е образувал изпълнително дело №1504/2021г. при частен съдебен изпълнител /ЧСИ/, Д.С., рег.№889 ,с район на действие Окръжен съд П.. Твърди се, че в срока по чл.414 ал.2 от ГПК, ответникът А. А. З., е подал възражение, че не дължи изпълнение на вземането. Предвид изложеното заявителят в заповедното производство твърди, че има правен интерес да предяви настоящия установителен иск за установяване на вземането си, за предявяването на който в едномесечен срок му е указано със съдебно разпореждане на заповедния съд №686 от 28.01.2022г. Твърди се, че на 26.04.2020г. ответникът А. З./издател/ е издал в полза на ищеца „Т.С.“ ЕООД /поемател/ запис на заповед, с който се задължил безусловно, без протест и разноси, без никакви възражения, и без такси и удържки, да заплати на „Т.С.“ ЕООД сумата от 2800лв евро, като според съдържанието на записа на заповед /33/ сумата е платима на датата на предявяването му, като ценната книга била предявена за плащане на 01.08.2020г. Твърди се още, че в периода от предявяване на 33 /01.08.2020г./, ответникът не е заплатил нито пълно ,нито частично сумата, за която се е задължил, което породило правния интерес на „Т.С.“ ЕООД, на 21.07.2021г. да инициира заповедно производство по чл.417 т.10 от ГПК, подавайки заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение /ЗНИ/ за сумата от 2800евро. Счита ищецът, че от формална страна 33 от 15.01.2020г. отговаря изцяло на изискванията на чл.535 и следващите от ТЗ, съдържа задължителните реквизити-наименованието “запис на заповед“ в текста на документа на езика, на който е написан, безусловно обещание да се плати определена сума 2800евро при предявяването на записа, име на лицето ,на което или на заповедта, на което трябва да се плати “Т.С.“ ЕООД, дата и място на издаването /гр.С. 15.01.2020г./ и подпис на издателя, поради което поражда действително и

безусловно задължение на издателя си по отношение на бенефициера. За падежа по 33 ищецът посочва, че съгласно чл.456 ал.2 от ТЗ, записът е платим на предявяване и че в **33 поемателят е удостоверил със саморъчно изписване на имената и подпис, че записът му е предявен за плащане на 01.06.2020г.** Твърди се още, че 33 е самостоятелна правна сделка от категорията на абстрактните, при която основанието е извън съдържанието на документа и че в качеството му на абстрактна сделка, редовният от външна страна 33 доказвал вземането на поемателя за обещаната от издателя парична сума, предмет на делото в производството по чл.422 от ГПК. Моли да се признае за установяване по отношение на ответника А. А. З., че дължи на ищеца „Т.С.“ ЕООД сумите присъдени по ЗНИ №1390/2021г. по ч.гр.д. №2558/2021г., а именно 2800евро-главница по 33, издадена от 15.01. 2020г., предявен за плащане на 01.06.2020г.,ведно със законната лихва от 21.07.2021г. до изплащане на вземането, държавна такса от 110лв и адвокатско възнаграждение от 600лв. Претендира присъждане и на разносните за исковото и за заповедното производства.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника А. А. З. чрез пълномощника си адв. С. Д. от АК-П., в който предявеният срещу него иск се квалифицира като допустим, но по същество неоснователен. Съображенията са, че страните по делото са имали контакти само доколкото дружеството е набирано работници за Италия и Германия и ответникът е кандидатствал и в последствие на 14.01.2020г. е заминал да работи в Италия; че от ищцовото дружество ответникът **не е получавал** каквито и да било суми в лева или евро, **нито е подписвал 33** или друг документ, удостоверяващ, поето от него задължение за плащане на определени суми. Твърди се от ответника, че той нито е получавал сумата от 2800евро, както и **не е издавал или подписвал** процесния 33 от 15.01.2020г. Оспорени са с отговора подписите по записа на заповед като се твърди, че не са положени от него. Моли да се отхвърли предявения иск с присъждане на разносните в производството.

Пазарджишкият окръжен съд за да се произнесе взе в предвид следното:

Установява се, че на 20.08.2021г. пред Пазарджишки районен съд е инициирано заповедно производство от заявителя „Т.С.“ ЕООД, ЕИК-204710334 чрез пълномощника си адв. Н. Т. Д. от АК-Благоевград, с искане да бъде издадена заповед за изпълнение по чл.417 т.10 предл. Първо, от ГПК

и изпълнителен лист срещу длъжника А. А. З., ЕГН-***** от гр. П., ул.“Н.Ц.“ №67, за парично вземане от 2800евро, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението до окончателното изплащане на вземането, представляващо дължима сума по подписан запис на заповед. В т.12 от заявлението е записано, че вземането произтича от запис на заповед, издаден на 15.01.2020г., с който длъжникът А. А. З./с посочени ЕГН и лична карта/, се задължава без протест и без разноски, за заплати сумата в размер на 2800евро с падеж на 01.06.2020г. Претендира се присъждане и на разноските в заповедното производство-заплатена държавна такса от 110лв и 600лв заплатено адвокатско възнаграждение. Към заявлението е приложен в оригинал запис на заповед **със следното съдържание/печатен и ръкописен текст/**: Запис на заповед /заглавна част/, „Днес, 15.01.20г./ датата е изписана ръкописно/, в гр.С. на основание чл.535-538 от Търговския закон, се издаде настоящия запис на заповед със следното съдържание : Долуподписаният А. А. З. /имената са изписани ръкописно/, ЕГН-9404245503, / цифрите са ръкописно изписани/, документ за самоличност № 648051601, /цифрите са изписани ръкописно/, издадена на 16.01.2019г. /цифрите са изписани ръкописно/, от МВР-гр.П., с постоянен адрес-гр.П., община П., обл.П. /навсякъде наименованието на населеното място, община и област е изписано ръкописно/, ул.“Н.Ц.“ №67 /улицата и номерът са изписани ръкописно/, **като Издател на настоящия запис на заповед, неотменимо и безусловно се задължавам**, без протест и разноски, без никакви възражения и без такси и удържки от какъвто и да било характер, срещу представянето на този Запис на заповед да заплатя на : „Т.С.“ ЕООД, ЕИК 204710334, със седалище и адрес на управление : С. 1164, р-н Л., ул.“З.“ 50,ап.1, представлявано от управителя З.И.Я., сумата в размер на 2800евро /словом: две хиляди и осемстотин евро/, Без протест и разноски, Платим на предявяване за сумата : 2800веро.

На отделен самостоятелен ред в 33 след посоченото съдържание е записано, че сумата е платима на поемателя на датата на предявяване на настоящия запис на заповед.

На следващ по ред отделен самостоятелен ред в 33 е записано: Три имена и подпис на издателя: А. А. З./собственоръчно/-трите имена са изписани ръкописно. На този самостоятелен ред **няма положен ръкописен или какъвто и да било подпис на издателя, така както е записано като съдържание на този ред.**

На следващия по ред отделен и самостоятелен ред в 33 е записано: Настоящият запис на заповед ми беше предявен за плащане на : 01.06. 2020г. / датата е изписана ръкописно/.

На следващия по ред самостоятелен ред и непосредствено след реда за предявяването на 33, е записано: Подпис: и е поставен /собственоръчен подпис/ като няма отразено изрично като забележка, че подписът се полага от издателя на 33 за удостоверяване на съдържанието на 33 и поетото с документа задължение към поемателя да плати. По-скоро конфигурацията и разположението на подписа е такова, че се полага от издателя в удостоверяване на факта, че 33 му е предявен за плащане. **Структурно подписът** е положен непосредствено под самостоятелния ред, констатиращ и удостоверяващ от издателя предявяването му на 33 от поемателя за плащане на дата 01.06.2020г.

Със заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417, т.10 от ГПК, с №1390 от 26.07.2021г., издадена по ч.гр.д. №20215220102558 от 2021г. Пазарджишкият районен съд е уважил изцяло искането на заявителя, като е разпоредил длъжникът А. А. З. да заплати на „Т.С.“ ЕООД сумата от 2800лв евро ведно със законната лихва от 21.07.2021г., до изплащане на вземането, държавна такса от 110лв и 600лв адвокатско възнаграждение, произтичащо от процесния 33, и е издаден и изпълнителен лист за присъдените суми.

Заповедта за незабавно изпълнение и изпълнителния лист са връчени на длъжника А. А. З. по образуваното срещу него изпълнително дело №20218890401504 по описа на ЧСИ Д.С., рег.№889 с район на действие Окръжен съд П., на дата 20.01. 2022г. / получени от майката на длъжника/, като в срока по чл.414 ал.2 от ГПК длъжникът А. А. З. е подал лично възражение с вх.№1523 от 24.01.2022г. до заповедния съд, че не дължи изпълнение на вземането по издадената заповед за изпълнение. Възражението е допълнено и с довода, че длъжникът не е подписвал приложения към заявлението запис на заповед.

На заявителя в заповедното производство „Т.С.“ ЕООД е указано от заповедния съд за постъпилото възражение от длъжника, както и правото да предяви иск за установяване на вземането си в едномесечен срок от връчването на разпореждането, получено от него на 10.03.2022г., като на 08.04.2022г. с молба №7457 от 08.04.2022г. заявителят е уведомил

заповедния съд ,че е подал искова молба почл.422 от ГПК, заведена с вх. №7039 от 05.04.2022г.

Предвид оспорването истинността и автентичността на записа на заповед, исковият съд е открил производство по реда на чл.193 от ГПК и е извършил проверка истинността на оспорения документ като по реда на чл.194 от ГПК е назначил съдебно-почеркова експертиза за установяване дали подписа на издател в ЗЗ и ръкописния текст са положени от длъжника А. А. З.. С протокол №21815 от 31.10.2022г. /л.56-л.61/ е изготвено заключение по назначената съдебно-почеркова експертиза, от експерта Н. С.Н., което въззивният съд възприема изцяло като обосновано, компетентно изготвено и неоспорено от страните и от което се установява след подробно изследване на общите и частните признаци между подписа, обект на изследване и сравнителните образци от А. А. З., при което са установени съвпадения в общите и в частните графични признаци като степен на обработеност, степен на сложност, транскрипция, преобладаваща форма и направление на движение, степен на разтегнатост, степен на свързаност и размер, наклон и натиск /общите признаци/, и частните признаци посочени в 8 пункта, като предвид на констатациите си, че изявените съвпадения, в частните графични признаци са характерни и устойчиви и заедно със съвпадащите общи признаци образуват съвкупност, даваща основание за категоричен извод, че изследваните и сравнителните подписи от А. А. З. отразяват ПДН на едно и също лице. **Заключението на експерта е, че ръкописно изписаните имена след печатния текст “Три имена и подпис на издателя” в ЗЗ дата 10.01.2020г., не са изпълнени от ответника А. А. З. както и че подписът на издател “положен под текста „Настоящия запис ми бе предявен за плащане на 01.06.2020г.“ е положен от ответника А. А. З..** В съдебно заседание експертът поддържа заключението си. Допълва, че целият ръкописен текст в ЗЗ е изпълнен от едно и също лице и имената на издател са написани от същото лице, което не е А. А. З. и че единствено подписът при предявяването на ЗЗ е положен от него. Изброява използвания при изследването сравнителен материал и свободните образци от подписа на ответника А. А. З. като отчита неговата надеждност и обективност и липсата на различия в изписването на подписа в различните сравнителни документи и спесимента. Няма постъпили от страните по делото възражения или несъгласия срещу заключението на съдебно-почерковата експертиза.

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

Постановено е от надлежен съдебен състав в рамките на правораздавателната му компетентност, по предвидения процесуален ред и форма и при наличие на правни интерес за ищеца като заявител в заповедното производство да иска да установи съществуването на паричното си вземане по издадения 33 за който е издадена Заповед за незабавно изпълнение по чл.417 от ГПК предвид постъпилото от длъжника възражение по чл.414 от ГПК, че не дължи изпълнение на вземането по издадената заповед и предвид възражението му, че не е подписвал такъв документ и не се е задължавал на някакво основание с процесната сума претендирана от дружеството.

По същество исковата претенция е изцяло неоснователна като въззивният съд напълно споделя мотивите развити от първоинстанционния съд към обжалваното решение и на основание чл.272 от ГПК препраща към тях.

Записът на заповед е строго формален документ за действителността и валидността на който Търговския закон поставя изрично посочени изисквания относно съдържанието му като липсата на някой от тях го прави недействителен. Едно от тези изисквания е изискването 33 да бъде безусловно подписан от издателя. Следва изрично да се подчертае ,че законодателят прави разлика между подписването на записа на заповед от издателя и удостоверяването чрез полагане на подпис от издателя на предявяването на ценната книга за плащане на посочената в документа дата на предявяване./чл.535 т.5 и чл.538, 456-459 от ТЗ/. Касае се за две отделни и самостоятелни, но различни по своя характер и естество процедури, които визират различни факти и обстоятелства относими към записа на заповед. Подписването от издателя на записа на заповед надлежно валидира и признава, че този документ ясно и недвусмислено изхожда от лицето, посочено в него като издател. Полагането на собственоръчен подпис от издателя непосредствено и само след съдържанието на 33 придава съответното стабилизиращо правно действие на документа въз основа на което за поемателят по 33 възниква право в последствие да предяви ценната книга на издателя за плащане на съответната дата. Без подпис на издателя върху 33 няма валиден документ следователно и няма основание такъв документ да бъде предявен за плащане на падежната дата посочена в него. Съдържанието, което следва да има записът на заповед, като ценна книга, е

строго формално, изрично посочено в закона – чл.535 от ТЗ и отсъствието на всеки един от изброените реквизити го прави нищожен, поради липса на форма. Това с най-голяма сила се отнася до полагането на подпис от издателя под документа непосредствено след съдържанието му, а не изобщо. Неподписаният ЗЗ е равнозначен на липса ЗЗ и този порок не може да се валидира в последствие. Предявяването от поемателя за плащане на неподписан от издателя ЗЗ е недействително, защото предвид порокът на ценната книга, няма как издателят да се е задължил да плати за нещо, за което не е удостоверил надлежно, че има като задължение по ЗЗ към поемателя, респективно няма как и да са започнали да текат срокове за предявяване на ЗЗ за плащане. **Удостоверяването** чрез полагане на подпис от издателя на ценната книга, че същата му е предявена за плащане на определена дата, не валидира действителността на издадения порочен ЗЗ защото той остава не подписан. По начина по който е оформен конкретния ЗЗ, настоящият ответник по иска А. А. З. нито собственоръчно е изписал името си като издател на ЗЗ нито непосредствено на същия ред е положил и собственоръчен подпис, така както го задължава съдържанието на конкретната бланката „Запис на заповед“. Съдържанието на предпоследния ред от ЗЗ- **„Три имена и подпис на издателя“** е ясно и недвусмислено и той предвижда кумулативно извършване на две правни действия на длъжника валидиращи и удостоверяващи качеството му на действителния издател на ЗЗ- собственоръчно изписване на трите имена на издателя и полагане на подпис. Липсата на което и да е от двете прави ЗЗ невалиден-нищожен поради липса на форма. В случая, липсва един от двата посочени атрибута на ЗЗ-положен собственоръчен подпис на издателя непосредствено под съдържанието на документа и в този си вид ЗЗ не може да породи правни последици. Този пропуск не може да се отстрани в последствие тъй като няма предвидена такава процедура и процесуална възможност. **В случая обаче такъв подпис на издателя завършващ фактическия състав по издаването /не по предявяването на документа за плащане/ на ЗЗ липсва** да е положен. От структурното съдържание на ЗЗ се налага несъмнения извод, че задълженото лице З., се е пописало и е положило собственоръчен подпис, удостоверяващ предявяването на записа за плащане, но не за предхождащото го издаване на ЗЗ. Двата правни института имат различни правни последици за издателя и за поемателя и не могат да бъдат поставяни под общ знаменател, най-малкото

поради това, че се осъществяват в различен времеви период и се удостоверяват по различен начин. **Подписването на запис на заповед от издателя не валидира предявяването на ценната книга за плащане и обратното.** Подписването /удостоверяването/ от издателя на датата на която ЗЗ му се предявява за плащане, не валидира подписването на самия ЗЗ, който изначало е нищожен поради липса на предвидената в закона форма и най-вече не отговаря на изискването на чл.535 т.7 от ТЗ. Това се установява и от смисловото и логическо тълкуване на съдържанието на ценната книга. Всяко друго тълкуване е несъответно на закона и противоречи на установена съдебна практика.

По друг начин биха стояли нещата, **ако разписаната процедура за предявяване на запис на издателя за плащане се намираше и беше разположена след положен подпис от издателя,** удостоверяващ подписването на съдържанието на ценната книга в качеството си на издател или примерно този текст беше положен на гърба на Записа, с което да се удостоверят поотделно двете самостоятелни правни действия -**действието по подписването** на ЗЗ от издателя, с което той поема еднозначно и неотменимо задължение да плати и **действието по процедурата по предявяване** на ЗЗ за плащане- подпис на издателя на документа удостоверяващ, че му е предявена ценната книга за плащане и той приема предявяването както и точната дата на която ЗЗ му се предявява. **Няма как** с един подпис на издателя да се удостоверят едновременно извършени две различни правни действия отдалечени едно от друго във времето -по издаването на валиден ЗЗ от издателя и по връчването му на издателя /предявяването му/ за плащане. Двете действия са и различни по съдържание и правни последици -**в първия случай издателят** декларира, че той е подписал ЗЗ и го предоставя в държане на поемателя като ценна книга, и втория случай, в който издателят декларира с подписа си, че ЗЗ му се връчва обратно от поемателя за да изпълни задължението си и да плати това което се е обещал и валидно се е задължил със ЗЗ. Като краен резултат на ответника по иска А. А. З./ издателя на неподписания от него ЗЗ/ му е предявен от ищеца „Т.С.“ ЕООД **ЗЗ за плащане, който не е подписан от издателя** му, тоест предявен е за плащане нередовен от външна страна ЗЗ, несъдържащ задължителен елемент от ценната книга-подписа на издателя, правещ целия документ предвид формалния му характер нищожен поради липса на форма. /В тази връзка е и

Въззивният съд не споделя доводите развити във въззивната жалба на „Т.С.“ ЕООД. Категорично въззивната инстанция споделя извода на първоинстанционния съд, че процесния ЗЗ е нередовен от външна страна поради липса на изрично посочен в ТЗ задължителен атрибут от необходимото съдържание на документа, а именно положен подпис на издателя.

В тази връзка са и постановките на ТР №1/28.12.2005г. по тълк.д. №1/2004г. на ОСТК на ВКС- т.1 и т.3 ОСТК, според които се приема, че за да е редовен записът на заповед от външна страна, не е достатъчно изразът "запис на заповед" да е посочен само в заглавието или само в текста на документа, а трябва самият документ да се назове запис на заповед и в текста му да стои изразът "запис на заповед" и то в такава логическа връзка с другите думи, за да стане ясно, че с този израз се обозначава самият документ за запис на заповед. Документ, който не съдържа посоченото наименование в своя текст, не е запис на заповед, според чл.536 ал.1 от ТЗ . Изводът, че самият акт (документ) следва да се назове запис на заповед и че в текста му трябва да стои изразът "запис на заповед", произтича от закона: глава тридесет и първа ТЗ е озаглавена "запис на заповед", а съгласно чл.535 от ТЗ, който предопределя формата и съдържанието на записа на заповед, последният **наред с други реквизити** съдържа наименованието "запис на заповед" в текста на документа на езика, на който е написан. Правната квалификация на ценната книга трябва да се извежда непосредствено от вида ѝ. Ако при съставянето на записа на заповед е пропуснато документът да се назове "запис на заповед" или в текста му не е включено наименованието "запис на заповед", този документ е негоден да служи като несъдебно изпълнително основание и въз основа на него не може да се издаде изпълнителен лист, че за да е налице подлежащо на изпълнение вземане, не е необходимо записът на заповед да е бил предявен за плащане. **По своята правна същност предявяването на записа** на заповед за плащане представлява покана за изпълнение на менителничното задължение. Не съществува като правно задължение изискване за предявяване на записа на заповед за плащане. Непредявяването на посочения менителничен ефект за плащане не се отразява върху възможността да бъде ангажирана отговорността на издателя по реда на чл.237, б. "в" от ГПК /отм/. Това следва от разпоредбата на чл.514 ал.1 от ТЗ. Предявяването за плащане се явява предпоставка само за поставянето на длъжника в забава и представлява необходимото съдействие от кредитора за изпълнение на задължението. Непредявяването на записа на заповед за плащане в срок води до загубване на правата по него по отношение на регресно отговорните лица-джирантите и техните авалисти. Това не се отнася за издателя на записа

на заповед и неговия авалист. Същите последици има неизвършването на протест поради неплащане при запис на заповед, в който не се съдържа клауза "без протест", "без разноски" или друг равнозначен израз.

Неплатеният на падежа запис на заповед е несъдебно изпълнително основание и въз основа на него кредиторът може да се снабди с изпълнителен лист.

Съдът, който издава изпълнителен лист следва задължително да провери: налице ли са изискуемите се от закона реквизити на записа на заповед, без които той би бил недействителен – чл.535 и чл. 536 ТЗ; дали е настъпил падежът на вземането; подадена ли е молбата от лицето, посочено като поемател или от последния джиратар; срещу кого се иска издаване на изпълнителен лист. Ако се иска издаване на изпълнителен лист срещу джиранти и техни авалисти, възниква въпросът дали претендираното право не е преклудирано; следва да се провери предявяването на записа на заповед за плащане, както и извършването на протест в случай на отказ да се удостовери предявяването. Отказът на издателя на записа на заповед да удостовери, че документът му е предявен, да постави дата и да се подпише, както и укриването на издателя, се удостоверяват чрез извършване на протест, а при клауза в записа на заповед "без протест", "без разноски" или друг равнозначен израз, тези обстоятелства могат да се удостоверят и с нотариална покана.

В случая издателят А. А. З. е положил подпис не за да удостовери съдържанието на документа/ЗЗ/ и поемането на задължение към поемателя да плати, каквото изискване има в предвид нормата на чл.535 т.7 от ТЗ, а е положен подпис на издателя удостоверяващ друго и различно правно действие, което се осъществява във времето след издаването на ЗЗ и е свързано с удостоверяване на връчването му на ЗЗ за плащане и предявяването на менителничния ефект на ценната книга. Законът поставя изискването за полагане на подпис от издателя за издадения ЗЗ да е **саморъчен**, като не посочва какъв следва да бъде-параф, изписано собствено ръчно цялото име или само с буквено означение и други. Съдебната практика е наложила изискването, че записът на заповед трябва да бъде подписан от издателя. Подписът има няколко функции. Той индивидуализира издателя, дава външен израз на волята му и удостоверява, че изявлението е направено от лицето, положило подписа. Без подпис не съществуват сделките по издаване, прехвърляне, приемане и обезпечаване на записа на заповед. При сделките, с които се издава, прехвърля и обезпеча записът на заповед, значението на подписа нараства с оглед на следните

зависимости, които не са записани в отделни разпоредби, но могат да се изведат чрез тълкуване: 1. "Без подпис няма задължение" - чл.461,чл.462,чл.468 ал.1, 479, ал.1, 483, 484, ал.2 от ТЗ и 2. „Подписът върху ценната книга е достатъчен, за да задължи лицето, което го е поставило – чл.468 ал.2, чл.484 ал.2, чл.479 ал.1 от ТЗ. Подписът е саморъчно изписване името на издателя. Само физическите лица имат подпис. Юридическите лица се подписват от техните представители. Подписът трябва да е ръкописен. Отбелязването името на издателя по друг начин - с помощта на печатащо устройство, с щемпел и други, няма значението на подпис. Достатъчно е подписът да възпроизвежда фамилното име на издателя - физическо лице. Подписът е действителен, ако съдържа личното и фамилното име на издателя, или едновременно и трите му имена, или комбинация от инициала на личното име и цялото фамилно име, или само параф стига това да позволява идентифицирането му.

Подписът задължително следва текста на документа. Само подписалите се върху ценната книга от свое име лица отговарят за сумата по нея. Подписът трябва да е ръкописен. Печатът на юридическото лице не е подпис .

Името на издателя трябва да бъде написано така, както той обикновено го пише. Подписът ще бъде действителен, ако съдържа личното и фамилното име на издателя, само фамилното му име или едновременно и трите му имена, стига това да позволява идентифицирането му. Парафът има действието на подпис.

Обективираният върху книгата подпис на издателя, макар и недействителен, не опорочава останалите подписи - чл.461 от ТЗ. Това, че законът не забранява издаването на ЗЗ, в който ръкописният текст е изпълнен от лице, различно от подписалия го издател е валидно в хипотеза, че има действително положен собственоръчен подпис от издателя на ЗЗ, задължително и само непосредствено след съдържанието /текста на ЗЗ/ за да се удостовери надлежно формираната и изразена непосредствено преди подписа действителна воля на издателя на ценната книга да се задължи п ценната книга. В случая, изразената воля от издателя е, че той се подписва за да удостовери предявяването на менителничния ефект на ЗЗ, но не и за да удостовери недвусмислено чрез подписа си ,че той е действителния издател

на 33 и за което собственоръчно се подписва. Волята на ответника А. А. З. е да удостовери, че 33 му се връчва /предявява/ за плащане, а не че той се подписва за издател на 33. Мястото в документа, указващо да се подпише като издател на 33 **не е запълнено** с непосредствено положен на реда и под съдържанието на 33 саморъчен подпис. Подписът положен от ответника по иска удостоверява нещо друго нямащо нищо общо с действителността на 33 - връчването на записа за плащане и нищо повече. Подписът положен на предявяване на ценната книга за плащане не валидира 33 и не представлява подпис на издателя за да удостовери чрез него издаването на 33 и поемане на задължение към кредитора-поемател. Правилно първоинстанционният съд е приел, че липсва саморъчен подпис в графа на издател. Графата издател е със строго фиксирано според закона място. Тя е разположена непосредствено след съдържанието на записа на заповед и в нея следва да бъде отразена формираната и изразена воля от издателя на 33, а именно, че той недвусмислено заявява и декларира, че автор тази ценна книга и неотменимо и безусловно се задължава по нея без протест и разноски, без възражения и такси и удръжки, да заплати процесната сума срещу представянето на документа, за което се и надлежно подписва под така създадения документ. С подписа си непосредствено след съдържанието на 33 се удостоверява от издателя както поетия към поемателя ангажимент и задължение така и с условията при които да плати. 33 представлява единство от формирана и изразена воля на издателя за поемане на задължение за плащане, като финалният етап от издаването на заповедта е полагането на собственоръчен подпис непосредствено след съдържанието и то положен на точно определено място, а именно имената и подпис на издателя. **Предявяването на 33 за плащане не е част от задължителното съдържание на ценната книга**, като последното касае удостоверяване на друг последващ издаването и подписването на 33 фактически състав относим към самото изпълнение на задължението по 33 и свързан с настъпването на менителничния ефект. Удостоверяването срещу подпис на издателя на предявяването му от поемателя на ценната книга за плащане е своеобразна покана за доброволно плащане, предхождаща началото на процедурата по инициране на заповедно или на исково производство за установяване на вземането по ценната книга по заповеден или исков ред- издаване на заповед на незабавно изпълнение по чл.417 т.10 от ГПК и изпълнителен лист и евентуално исково производство по

чл.422 от ГПК или предявяване на осъдителен иск за осъждане на издателя на ЗЗ да заплати процесната сума на ищеца поемател.

Двата момента както се посочи не могат да бъдат смесвани защото имат различен фактически състав и се проявяват в различен времеви период и в определена последователност. Предявяването на ЗЗ за плащане на издателя срещу подпис на издателя не може да предхожда по време подписването на ЗЗ от издателя, защото без полагане на подпис непосредствено след съдържанието на ЗЗ представлява незавършен състав по издаването на ЗЗ и който порок води безусловно до нищожност на документа, както е установено и в настоящия случай. Подписът на издателя върху ЗЗ следва да е положен непосредствено след съдържанието на документа именно с цел да удостовери, че този подпис се отнася за това съдържание, а не за нещо друго. В случая такъв подпис няма положен. Той е положен след отразена проведена и приключила друга процедура - по връчване на ЗЗ на издателя за плащане. В хипотеза на оспорване от издателя на ЗЗ на факта, че той не е издател на ЗЗ и че не се е подписвал под документа удостоверяващ волята му да се задължи безусловно и без протест по този документ, **в тежест на поемателя** е да установи, че подписът в ЗЗ е положен не за да се удостовери поканата за плащане отправена на издателя, а че той /подписът/ е положен в удостоверяване на съдържанието на ЗЗ и поетото с това съдържание задължение за плащане от издателя при предявяване на запис на заповед. В случая тълкуването на поемателя-ищец по ЗЗ е некоректно и несъответно на закона предвид строго формалния характер на ЗЗ предвиден в ТЗ по отношение начина на оформяне на документа съгласно чл.535 от ТЗ и най-вече задължението на издателя безусловно да подпише със собственоръчен подпис ЗЗ непосредствено след съдържанието на документа, **а не където и да е** - в случая след удостоверяването /поканата/, че ЗЗ е връчен на издателя за доброволно плащане и от този момент той изпада в забава ако неплати веднага. Подписът на издателя не фигурира непосредствено след съдържанието на ЗЗ, а след изрично направено друго по съдържание и правни последици изявление на издателя, че процесният ЗЗ му се връчва и му се предявява за плащане, за което издателят надлежно и саморъчно се подписва. Не може с един и същи подпис да се удостовери настъпването едновременно две различни по характер и естество оправи последици -едното по сключване на ЗЗ и второ -

по удостоверяване настъпването на менителничния ефект за плащане чрез предявяване на документа, предвид и оспорването направено от издателя на документа, че той не е подписвал ЗЗ. Липсата на положен подпис от издателя след ЗЗ се удостоверява и от визуалния оглед на документа както и наличието на такъв удостоверяващ предявяването на ценната книга за плащане. Полагането на подпис от издателя не е самоцелно правно действие на лицето, което го полага, а същото следва да се тълкува и с оглед характера и естеството и значението на документа под който се поставя и в неговата взаимовръзка и зависимост с волята на лицето, полагащо подписа си и какво точно с него иска да се удостовери. В случая положеният подпис от издателя на ЗЗ касае само и единствено удостоверяване предявяването на ЗЗ за плащане, но не и за самото издаване на документа за да се завърши фактическия състав по издаването на ЗЗ. Ищецът и поемател по ЗЗ „Т.С.“ ЕООД не установи предвид заявеното оспорване от ответника, че положеният в ЗЗ подпис касае не предявяването за плащане на документа на издателя му /каквото предявяване се признава да е извършено на дата 01.06.2020г./, а че в същност касае издаването на документа. Нещо повече, в исковата молба ищецът излага неизгоден за самия него факт с правно значение, като твърди, че „в записът на заповед поемателят /А. А. З./ е удостоверил със саморъчно изписване на имената и подпис, че записът му е предявен за плащане на 01.06.2020г...“, тоест ищецът признава факта, че положеният подпис от издателя на ЗЗ не касае издаването и оформянето на документа със съдържанието предвидено в чл.535 от ТЗ, а касае удостоверяването, извършено от издателя чрез изписването на имената и полагането на подпис, че записът му е предявен /на издателя/ за плащане на посочената дата. В хипотеза, че положеният подпис от издателя в ЗЗ е само един/виж и експертизата/ и поемателят несъмнено го отнася към удостоверяване на предявяването на документа за плащане, то несъмнено следва да се приеме, че единственият положен подпис в ЗЗ касае предявяване на документа на издателя му за плащане, и съдържанието на който документ в случая не е подписан непосредствено след текста по начин, че да се приеме че издателя изразява намерение и воля да се обвърже с този документ, поемайки задължението по него към поемателя.

Доказателства за обратното не са ангажирани от ищцовото дружество. Интерпретацията и тълкуването, което се прави от ищеца

относно значението на положения подпис от издателя в 33 е несъответно на закона и на съдебната практика и на установеното по делото. **Не може да се презюмира волята на издателя на 33**, че той след като полага подпис в документа, затова, че му е връчен 33 за плащане, в същност представлява и признание от негова страна, че е задължен по 33 и че признава валидността на документа включително и че го е подписал при условията на чл.535 т.7 от ТЗ и че този 33 е произвел правното си действие и валидно е обвързал издателя си към поемателя. Подписът на издателя е положен не след изписване на цялото съдържание на 33, а след удостоверяване предявяването му на 33 за плащане, поради което няма как този подпис да се отнесе към самото необходимо и формално предвидено съдържание на документа, предвид и на категорично заявеното от издателя оспорване, че той не е подписал 33 и не се е задължавал по него към поемателя "Т.С." ЕООД с процесната сума. Действително ответникът не е подписвал 33 като основание да се задължи за плащане на процесната сума на поемателя, а е положил подпис ,че 33 му е предявен за плащане на точно определена дата, различна от датата на издаването на документа- 15.01.2020г.-издаване на 33 и 01.06.2020г.-предявяване на 33 за плащане..

Предвид изложеното обжалваното решение ще следва да се потвърди.

Не са налице пороци на същото визирани във въззивната жалба.

При този изход на спора в полза на ответника по въззивната жалба А. А. З. ще следва да се присъдят разноски за въззивната инстанции в размер на 850лв заплатени в брой като адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство и защита пред въззивната инстанция за което е представен договор за правна защита и съдействие и списък на разноските. Останалите претендирани разноски от 750лв са присъдени в първоинстанционното производство и повторното им присъждане е недопустимо.

ВОДИМ ОТ ГОРНОТО, Пазарджишкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение на Пазарджишки районен съд №1324 от 06.12.2022г. постановено по гр.д.№20225220101053 по описа на съда за 2022г..

О С Ъ Ж Д А „Т.С.“ ЕООД, ЕИК: 204710334, седалище и адрес на управление: гр.С. р-н „Л.“, ул. „З.“ №50, ап.1, ДА ЗАПЛАТИ В ПОЛЗА НА А. А. З. с ЕГН 9404243508 от с.Ц., общ.Л., обл.П., ул. „35-а“ №8 съдебни разноси за въззивната инстанция в размер на 850лв /осемстотин и петдесет лева/.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____